

Sygn. akt: XII C 75/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 6 października 2015 roku

Sąd Okręgowy w Gliwicach XII Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący:	SSO Andrzej Kieć
Protokolant:	protokolant sądowy Łukasz Rusinek

po rozpoznaniu w dniu 22 września 2015 roku w Gliwicach

sprawy z powództwa małoletniego J. P. (P.) reprezentowanego przez matkę A. P. (1) i ojca I. P.

przeciwko Gminie (...)

o zapłatę

- 1) oddała powództwo;
- 2) nie obciąża powoda obowiązkiem zwrotu kosztów procesu;
- 3) nieuiszczonymi kosztami sądowymi obciąża Skarb Państwa.

	SSO Andrzej Kieć	
--	------------------	--

Sygn. akt XII C 75/13

UZASADNIENIE

do wyroku z dnia 6 października 2015 roku

Małoletni powód J. P., reprezentowany przez ustawowych przedstawicieli – rodziców A. i I. małżeństwo P., pozewem z dnia 18 marca 2013 roku, wniósł o zasądzenie od pozwanej Gminy (...) kwoty 150.000zł tytułem odszkodowania i zadośćuczynienia za doznaną przez powoda szkodę, wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 4 października 2012 roku i ustalenie odpowiedzialności pozwanej na przyszłość za mogące się ujawnić następstwa wypadku. Nadto powód wniósł o zasądzenie od pozwanej kosztów postępowania wraz z kosztami zastępstwa procesowego.

Na uzasadnienie swego żądania powód podał, że w dniu 21 września 2012 roku małoletni bawił się z kolegami na placu przy pomniku (...) w Z., na terenie stanowiącym własność Gminy (...) Około godziny 19 w sposób nieoczekiwany wybuchła lampa zamontowana w chodniku, która uderzyła w twarz i nogi małoletniego powoda. W wyniku zdarzenia małoletni doznał poważnych obrażeń, m.in. rany wargi górnej-uszkodzenie czerwieni wargowej, rany wargi dolnej-całkowite poprzeczne rozerwanie czerwieni i mięśnia okrężnego ust, rany wyrostka zębodołowego lewego siekacza-

utrata zęba, przemieszczenia czterech zębów dolnych i popękania kilku innych zębów. Uszkodzenia ciała skutkowały hospitalizacją w (...) Szpitalu (...) w Z.. Z informacji uzyskanych od lekarzy wynika, że małoletni będzie potrzebował wieloletniej pomocy stomatologicznej i ortodontycznej. Żądana kwota stanowi odszkodowanie za wysokie koszty leczenia poniesione przez przedstawicieli ustawowych powoda, a także stanowi zadośćuczynienie za doznaną krzywdę w sferze psychicznej, fizycznej i emocjonalnej dziecka, które obecnie pozostaje pod specjalistyczną opieką psychologa. Wypadek spowodował cierpienia psychiczne i fizyczne powoda, który został wyłączony z życia, obawia się wychodzić z domu, boi się, że znów będzie musiał poddać się leczeniu szpitalnemu.

Powód jako podstawę odpowiedzialności pozwanej gminy wskazał art.417 (2) kc, wskazując, iż odpowiedzialność gminy kształtuje się na zasadzie słuszności za tzw. szkody legalne.

Pozwany w odpowiedzi na pozew (k.79-82) wniósł o oddalenie powództwa oraz o zasądzenie na swoją rzecz kosztów procesu.

W uzasadnieniu pozwany potwierdził, iż w dacie podanej przez powoda doszło do feralnego zdarzenia. Podał, że przebudowę tego miejsca pozwany w dniu 16 maja 2008 roku zlecił firmie (...) S.A. w K.. Prace trwały do 15 kwietnia 2009 roku i obejmowały m.in. wykonanie po obu stronach fontanny cokołów, na których umieszczono kolejki górnicze. Zostały one oświetlone przez zamontowanie w narożnikach każdego z cokołów lampy typu (...) Na wykonany przedmiot umowy wykonawca udzielił pięcioletniej gwarancji. Zgodnie z umową z dnia 3 sierpnia 2010 roku, obowiązek oświetlenia ulic, placów i dróg publicznych na terenie miasta Z. spoczywa na firmie (...) S.A. Podmiot ten zobowiązany jest także do poprawiania efektywności i jakości oświetlenia ulicznego poprzez montaż energooszczędnych opraw oświetleniowych, niezbędnych elementów sieci i urządzeń, ewentualnie do budowy punktów świetlnych i słupów. Na (...) spoczywa też obowiązek prowadzenia bieżącej konserwacji oświetlenia ulicznego. Realizując zapisy umowy pracownicy (...) S.A. w G. (następca prawny firmy (...) S.A.) dokonali 12 września 2012 roku wymiany światła w trzech z czterech lamp wmontowanych w cokół znajdujący się od strony ul. (...). Wbrew twierdzeniom powoda przyczyną obrażeń był wybuch lampy umieszczonej na lewym narożniku cokołu, a nie w chodniku, bo lamp w chodniku po prostu brak. Wszystkie lampy znajdują się na wysokości kilkudziesięciu centymetrów nad poziomem chodnika, a zakaz wchodzenia na cokół zamieszczony jest w regulaminie skweru. Na podstawie sporządzonej ekspertyzy ustalono, że przyczyną wybuchu był najprawdopodobniej wadliwie wykonany lub dobrany kondensator. Winę za taki stan ponosi producent lamp. Pozwany nie miał żadnej możliwości ustalenia, czy lampy były wadliwe. Fakt, że ich instalację i bieżącą konserwację zlecił profesjonalnym podmiotom dowodzi, że wywiązał się z obowiązku dbania o stan techniczny tych urządzeń. Nadto akceptując ich zlokalizowanie w miejscu niedostępnym i umieszczając stosowny zapis w regulaminie korzystania z zieleńca dopełnił wszelkich działań zapobiegających powstaniu szkody (ogrodzenie skweru i umożliwienie wyłącznie oglądania zieleńca jest ze względów oczywistych niemożliwe).

Co więcej z dołączonej do pozwu karty historii choroby wynika inny przebieg zdarzenia, niż podał to powód. W karcie tej wskazano, że wybuch nastąpił, gdy powód nadepnął na lampę i ostatecznie uderzony w twarz. Świadczy to o tym, że powód musiał nachylić się nad lampą i najprawdopodobniej próbował ją otworzyć. W przeciwnym razie w pierwszej kolejności doznałby obrażeń nogi. Taką sytuację potwierdza także dołączona dokumentacja zdjęciowa, z której wynika, że szybka lampy nie została zbita lecz odrzucona na pewną odległość. Gdyby wybuch nastąpił w chwili, gdy powód stanął na lampie, szybka pękłaby lub pozostała na miejscu. Okoliczność ta dowodzi, że wybuch lampy spowodowany został przez powoda. Przepis art.417(2) kc wprowadza odpowiedzialność na zasadzie słuszności za szkody związane z wykonywaniem władzy publicznej. Przesłanki odpowiedzialności z tego przepisu to: wykonywanie zgodnie z prawem władzy publicznej, powstanie szkody na osobie, związek przyczynowy między aktem władzy publicznej a szkodą, zasadność przyznania odszkodowania w świetle zasad słuszności. Pomimo faktu, że teren na którym doszło do zdarzenia, stanowi własność pozwanego, przewidziane w przepisie przesłanki nie zostały spełnione. Pozwany nie dopuścił się jakichkolwiek zaniedbań i swoim postępowaniem nie naraził nikogo na niebezpieczeństwo, dlatego powództwo winno zostać oddalone. Dodatkowo powód domaga się 150.000zł tytułem zadośćuczynienia i odszkodowania, bez wskazania kwot poszczególnych roszczeń. Zadaniem odszkodowania jest wyrównanie poniesionej przez poszkodowanego szkody. Ta nie została w pozwie określona, zatem roszczenie jest w tym zakresie niewykazane.

Przyjmując zaś, że dochodzona kwota stanowi w całości zadośćuczynienie, należy je uznać za rażąco wygórowane. Zadośćuczynienia nie można traktować jako ekwiwalentu charakterystycznego dla szkody majątkowej. Ma ono służyć jedynie pewnej kompensacie doznanej krzywdy. Tymczasem obrażenia powoda spowodowały dwudniową hospitalizację, w trakcie której dokonano zszycia ran z dobrym wynikiem kosmetycznym. Obrażenia te nie pozostawiają trwałych śladów, a ich skala w żaden sposób nie przystaje do wysokości dochodzonej kwoty. W tej sytuacji powództwo winno zostać oddalone.

Pismem procesowym z dnia 9 lipca 2013 roku (k.134), powód sprecyzował stanowisko procesowe, domagając się zasądzenia od pozwanego kwot:

- 17.350zł z ustawowymi odsetkami od dnia 4 października 2012 roku, tytułem odszkodowania,
- 132.650zł z ustawowymi odsetkami od dnia 4 października 2012 roku, tytułem zadośćuczynienia za ból i cierpienie.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 16 maja 2008 roku pozwany zlecił firmie (...) S.A. w K. przebudowę skweru w okolicach pomnika (...)w Z.. Prace trwały do 15 kwietnia 2009 roku i obejmowały m.in. wykonanie po obu stronach fontanny cokołów, na których umieszczono kolejki górnicze. Zostały one oświetlone przez lampy typu (...) Na wykonany przedmiot umowy wykonawca udzielił pięcioletniej gwarancji. Zgodnie z umową z dnia 3 sierpnia 2010 roku, obowiązek oświetlenia ulic, placów i dróg publicznych na terenie miasta Z. spoczywa na firmie (...) S.A. Podmiot ten zobowiązany był także do poprawiania efektywności i jakości oświetlenia ulicznego poprzez montaż energooszczędnych opraw oświetleniowych, niezbędnych elementów sieci i urządzeń, ewentualnie do budowy punktów świetlnych i słupów. Na V. spoczywa też obowiązek prowadzenia bieżącej konserwacji oświetlenia ulicznego. Realizując zapisy umowy pracownicy (...) S.A. w G. (następca prawny firmy (...) S.A.) dokonali w dniu 12 września 2012 roku (na dziewięć dni przed feralnym zdarzeniem) wymiany żarówek w trzech z czterech lamp wmontowanych w cokół znajdujący się od strony ul. (...).

W dniu 21 września 2012 roku małoletni powód J. P. bawił się z kolegami F. D. i M. M. na placu przy pomniku (...)w Z., na terenie stanowiącym własność Gminy (...)Małoletni powód mieszka w pobliżu, więc często był w tym parku, podobnie jak i okoliczne dzieci. Park nie jest ogrodzony, można do niego wejść z każdej strony. Przy wejściu do parku znajduje się regulamin korzystania z parku. Regulamin taki znajduje się przy wejściu od strony ul (...). Powód wchodził do parku od strony Placu (...). W parku znajdują się cokoły, na którym posadowione są kolejki górnicze. W cokołach zamontowane są podświetlające je lampy. Cokoły mają wysokość około 20,30 -50 cm. Cokoły zlokalizowane są na ogólnodostępnym zieleńcu, nie są ogrodzone. Około godziny 19 w sposób nieoczekiwany wybuchła lampa zamontowana w cokole, która uderzyła w twarz i nogi małoletniego powoda. Chłopcy stali wówczas przy tej lampie i rozmawiali, nie spowodowali oni mechanicznego uszkodzenia lampy. Małoletni bardzo wystraszyli się zdarzenia, tym bardziej, iż w miejscu wypadku pojawiła się krew. Małoletniego powoda odprowadził do domu kolega. Rodzina powoda zawiozła go do szpitala. W wyniku zdarzenia małoletni doznał obrażeń, m.in. rany wargi górnej- uszkodzenie czerwieni wargowej, rany wargi dolnej-całkowite poprzeczne rozerwanie czerwieni i mięśnia okrężnego ust, rany wyrostka zębodołowego lewego siekacza-utrata zęba, przemieszczenia czterech zębów dolnych i popękania kilku innych zębów. Uszkodzenia ciała skutkowały jednodniową hospitalizacją w (...) Szpitalu (...)w Z..

W dniu 26 września 2012 roku powód skierował do Prezydenta Miasta Z. wezwanie do zapłaty odszkodowania i zadośćuczynienia. W odpowiedzi Urząd Miasta w Z. przesłał numer polisy ubezpieczyciela od odpowiedzialności cywilnej (...) S.A. (...). W dniu 4 października 2012 roku ubezpieczyciel pozwanego odebrał zgłoszenie szkody i wezwanie do wypłaty odszkodowania i zadośćuczynienia. Likwidacja szkody zlecona została podmiotowi zewnętrznemu – firmie (...). W dniu 25 lutego 2013 roku wydano decyzję odmawiającą wypłaty odszkodowania i zadośćuczynienia. W uzasadnieniu odmowy wskazano, że najbardziej prawdopodobną przyczyną eksplozji był wadliwie wykonany lub niewłaściwie dobrany kondensator, zaś Gminie nie można przypisać znamienia winy i tym samym nie ponosi ona odpowiedzialności za zdarzenie. Takie też wnioski płynęły ze sporządzonej na prywatne zlecenie Gminy przez pracowników Wydziału Elektrycznego Politechniki Śląskiej opinii.

W chwili zdarzenia małoletni powód miał 10 lat. Po zdarzeniu przez kilka miesięcy unikał wychodzenia z domu, w pobliżu miejsca zdarzenia odczuwał niepokój. bał się chodzić do parku, w którym do zdarzenia doszło.

Na skutek zdarzenia w sferze psychicznej małoletniego powoda jest przewlekły zespół stresu pourazowego. Utrzymujące się od czasu zdarzenia do chwili obecnej objawy chorobowe powodują istotne upośledzenie funkcjonowania małoletniego w sferze emocjonalnej i społecznej. Biorąc pod uwagę wszystkie następstwa [zdarzenia, w tym zakres i długotrwałość ujemnych doznań, uszczerbek na zdrowiu psychicznym, powoda wynosi 8%.

W wyniku wybuchu lampy małoletni doznał wybitcia zęba 21, ran twarzy (wargi dolnej i górnej oraz wyrostka zębodołowego szczęki) złamania brzegu siecznego zęba 11 i pęknięcia szkliwa siekaczy górnych i podwichnięcia siekaczy dolnych. Obrażeniom tym towarzyszyły dolegliwości bólowe w pierwszym okresie o znacznym natężeniu i stopniowo ustępowały. Uszczerbek na zdrowiu z tytułu utraty stałego siekacza 21) należy ocenić na 1% Jest to uszczerbek stały.

Na podstawie sporządzonej opinii stomatologicznej stwierdzono u powoda łącznie 3,5% uszczerbek na zdrowiu w postaci trwałej całkowitej utraty zęba 21 (z tego tytułu 1%), utraty żywotności zęba 31 (0,5%), obecności niewielkiej blizny wargi dolnej (2%). Prognoza u powoda jest pozytywna. Ryzyko obumarcia kolejnych zębów, które ucierpiały podczas zdarzenia, jest praktycznie zerowe.

W związku z leczeniem powoda związanego z wypadkiem poniesione zostały koszty w wysokości 6.000 zł. Na kwotę tę składają się koszty wizyt lekarskich, konsultacji, aparatu ortodontycznego i związanych z tym dojazdów.

dowody z: 9 sztuk fotografii (k.16); dokumentacji medycznej (k.17-35); odpisu z KW (k.36-43); oświadczeń B. M., W. D. (k.44-45); postanowienia Prokuratury Rejonowej Z. z 12 października 2012 roku (k.46-47); wezwania do zapłaty z 25 września 2012 roku k.48-50) i z 12 marca 2013 roku (k.51-53); pisma um Z. z 28 września 2012 roku (k.54); zgłoszenia szkody z 2 października 2012 roku (k.55-58); pisma (...) S.A. 17 października 2012 roku i 19 lutego 2013 roku (k.59-63); wydruku ze strony producenta lampy (k.64); akt Prokuratury Rejonowej Z. I Ds 1052/12; umowy z 3 sierpnia 2010 roku (k.87-92); umowy z 16 maja 2008 roku (k.95-101); protokołu odbioru z 14 maja 2009 roku (k.102-107); ekspertyzy na prywatne zlecenie (k.108-118); notatki służbowej z 24 września 2012 (k.83); regulaminu skweru (k.84); fotografii (k.86); 6 sztuk fotografii (k.139); dokumentacji medycznej i rachunków (k.140-151); dokumentacji fotograficznej (k.89-186), zeznań świadków: B. M., K. J. (e-protokół z dnia 03.09.2013r k.181), W. D., W. B., K. B. (e-protokół z dnia 24.10.2013r k.216), zeznania przedstawiciela ustawowego powoda A. P. (1) (e-protokół z dnia 21.11.2013r k.279), pisemna opinia psychologiczna biegłego W. Ł. (1) (k.292-297), pisemna opinia z zakresu chirurgii szczękowo-urazowej L. R. (1) (k.321-322), pisemna opinia stomatologiczna A. P. (2) (k.342-344), ustne wyjaśnienia biegłego z zakresu chirurgii szczękowo-urazowej (e-protokół z dnia 22.01.2015r k.377) i biegłego psychologa (e-protokół z dnia 22.01.2015r k.377), pisemna uzupełniająca opinia stomatologiczna (k.432-433).

Powyższy stan faktyczny sąd ustalił w oparciu o powołane powyżej dowody.

Sąd dał wiarę dowodom z dokumentów albowiem ich prawdziwość nie została zaprzeczona. Sąd dał wiarę zeznaniom świadków orz przedstawiciela ustawowego powoda albowiem te zeznania były zgodne, logiczne, wzajemnie się potwierdzały i uzupełniały, a przez to były wiarygodne. Sąd dał wiarę dopuszczonym w sprawie Opinom biegłych: psychologa W. Ł., z zakresu chirurgii szczękowej L. R. i z zakresu stomatologii A. P.. Opinie te są rzetelne, kompleksowe, oparte o dokumentację medyczną oraz badanie powoda. Biegli przedstawili metodologie badań a swoje wnioski prezentowali zdecydowanie i przekonująco. Rozbieżności dotyczyły opinii biegłego L. R. i biegłej A. P. w zakresie uznania za trwałe uszczerbek blizny na wardze powoda w wysokości 2%. Sąd w tym zakresie przyjął ustalenia biegłej P., uznając argumentację tego biegłego za bardziej przekonującą gdyż biegła wskazała drogę, którą doszła do swych wniosków (k.432). Opinie biegłych nie zostały przez strony przekonująco zakwestionowane, ich moc dowodowa zatem nie została osłabiona. Tym samym mogły stać się podstawą ustaleń sądu.

Sąd oddalił wniosek powoda o przeprowadzenie wizji lokalnej gdyż wniosek ten był spóźniony, nadto okoliczności, które miały być przedmiotem dowodu wykazane zostały innym materiałem dowodowym.

Sąd oddalił wniosek powoda o przesłuchanie w charakterze świadków małoletnich kolegów powoda F. D. i M. M. gdyż okoliczności, które miały być przedmiotem dowodu wykazane zostały innym materiałem dowodowym.

Sąd oddalił wniosek pozwanej o przeprowadzenie dowodu z opinii biegłego elektryka wnioskowanej na okoliczność pola rażenia szkła przykrywającego lampę (k.276) gdyż okoliczność ta nie miała dla sprawy istotnego znaczenia a przeprowadzenie dowodu spowodowałoby zwłokę w postępowaniu.

Sąd zważył co następuje:

Powództwo nie było zasadne. Powód jako podstawę odpowiedzialności pozwanej gminy wskazał art. 417² kc, wskazując, iż odpowiedzialność gminy kształtuje się na zasadzie słuszności za tzw. szkody legalne. Oceniając zgromadzony w sprawie materiał dowodowy sąd doszedł do przekonania, iż przesłanki zastosowania powyższego przepisu nie zostały spełnione.

Zgodnie z art. 417² kc, jeżeli przez zgodne z prawem wykonywanie władzy publicznej została wyrządzona szkoda na osobie, poszkodowany może żądać całkowitego lub częściowego jej naprawienia oraz zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę, gdy okoliczności, a zwłaszcza niezdolność poszkodowanego do pracy lub jego ciężkie położenie materialne, wskazują, że wymagają tego względy słuszności.

W/w przepis określa obowiązek naprawienia szkody wyrządzonej zgodnym z prawem wykonywaniem władzy publicznej, przy czym wskazaną w tym przepisie zasadą odpowiedzialności jest zasada słuszności. Celem wskazanej regulacji prawnej jest zapewnienie poszkodowanym kompensaty szczególnie dotkliwych uszczerbków spowodowanych władczą działalnością jednostek państwa i samorządu terytorialnego, jeżeli przemawiają za tym normy etyczne, a wobec zgodnego z prawem zachowania sprawcy usunięcie tych następstw nie jest możliwe na podstawie przepisów ogólnych. Wśród przesłanek zastosowania tego przepisu jest zatem niemożność dochodzenia naprawienia szkody na zasadach ogólnych oraz kwalifikowana postać szkody (szczególnie dotkliwe skutki dla poszkodowanego). Na kwalifikowaną postać szkody wskazują przykładowo wymienione w omawianym przepisie "niezdolność poszkodowanego do pracy lub jego ciężkie położenie materialne".

Art. 417² kc, ma charakter szczególny, co wyklucza jego rozszerzającą wykładnię.

/por. wyrok S.A. w Łodzi z dnia 25.06.2014r, sygn. I ACa 1613/13, Lex nr 1496478, wyrok S.A. w Warszawie z dnia 27.05.2014r, sygn. I ACa 1411/13, Lex nr 1500842, wyrok SN z dnia 7.12.2012r, sygn. II CSK 239/12, Lex nr 1293720/.

W pierwszym rzędzie nie została spełniona przesłanka w/w przepisu w postaci niemożność dochodzenia naprawienia szkody na zasadach ogólnych. Powód nie podjął takiej próby, kierując swe roszczenia wprost wobec pozwanej Gminy w oparciu o zasady słuszności. Powód miał w tym aspekcie możliwość rozważenia odpowiedzialności producenta lampy, zwłaszcza, że jego odpowiedzialność może się wiązać z odpowiedzialnością za produkt niebezpieczny (art. 449 (1) i nast. kc). Powód miał również możliwość rozważenia odpowiedzialności firmy (...) S.A. w G., która to firma wykonuje względem Gminy umowny obowiązek konserwacji i wymiany punktów świetlnych w oparciu o umowę z dnia 3.08.2010r., a przy tym pracownicy tej firmy na kilka dni przed zdarzeniem dokonali wymiany żarówki w lampie, która wskutek wybuchu spowodowała szkodę u powoda. Powód nie przeprowadził argumentacji ani dowodu wykazujących brak odpowiedzialności tych podmiotów, pomimo podniesienia tego rodzaju zarzutu przez pozwaną.

Nie została również wykazana przesłanka zastosowania art. 417² kc, w postaci kwalifikowanej postaci szkody u powoda -szczególnie dotkliwych skutków zdarzenia dla powoda. Niewątpliwie zdarzenie dla małoletniego, 10 -letniego w momencie zdarzenia, powoda wiązało się z dużym stresem, bólem i innego rodzaju nieprzyjemnymi doznaniem. Stwierdzony u niego uszczerbek na zdrowiu fizycznym jest jednak minimalny, rzędu 3,5 %. Powód doznał wprawdzie

również uszczerbku w sferze psychicznej, lecz również nie jest to uszczerbek takiego rodzaju i stopnia by istotnie miał zdeterminować życie powoda – tego rodzaju okoliczności nie zostały wykazane.

Podkreślić należy, iż art. 417² kc, ma charakter szczególny, co wyklucza jego rozszerzającą wykładnię.

Z uwagi na powyższe powództwo oddalono.

Sąd odstąpił od obciążania powoda kosztami procesu na zasadzie art. 102 kpc, uznając, iż zachodzą ku temu szczególne okoliczności (w szczególności niezawiniona szkoda i krzywda u małoletniego na terenie pozwanego przeznaczonego do rekreacji, brak majątku osobistego małoletniego powoda)

SSO Andrzej Kieć